

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 24.01.1963, sp. zn. 8 Tz 30/62, ECLI:CZ:NS:1963:8.TZ.30.1962.1

Číslo: 39/1963

Právní věta: Prijatie záruky spol. organ. súdom nie je vylúčené u obžalovaného vodiča, ktorý sa dopustil tr. činu menší závažnosti v doprave. U vodičov mot. vozidiel, ktorí majú účasť na ublížení na zdraví spôsobenou pri cestnej premávke, môže byť porušením takej dôležitej povinnosti uloženej im podľa zákona najmä porušenie predpisov vyhl. Min. vnútra č. 141/1960 Zb. Nie je však možné považovať za porušenie dôležitej povinnosti v zmysle ust. § 224 ods. 2 tr. zák. akékoľvek porušenie ust. § 224 ods. 2 tr. zák. akékoľvek porušenie ust. citovanej vyhl. Min. vnútra. Musí ísť o porušenie takej povinnosti, že jej porušenie pre svoju závažnosť v zmysle § 88 tr. zák. zvyšuje podstatne stupeň nebezp. činu pre spoločnosť. Pri hodnotení tohto stupňa nebezp. tr. činu pre spoločnosť v zmysle § 88 tr. zák. musí súd prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, lebo len v takej súvislosti môže dôjsť k správneému záveru.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 24.01.1963

Spisová značka: 8 Tz 30/62

Číslo rozhodnutí: 39

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, Záruka společenské organizace

Předpisy: 141/1960 Sb. § 10

§ 11

§ 15 140/1961 Sb. § 16

§ 222 141/1961 Sb. § 367

§ 271

§ 58

§ 59

§ 88

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava - mesto bol obvinený uznán vinným trestným činom ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 a 2 tr. zák., ktorého sa dopustil tým, že 3. novembra 1961 v odpoľudňajších hodinách riadil pridelené mu dodávkové auto v Bratislave po Šteinerovej ulici, pri čom pred odbočením do ľava nezaradil sa k ľavému okraju jednosmernej vozovky, v dôsledku čoho došlo k zrážke s motocyklistom S., ktorý išiel v tom istom smere, takže pri zrážke S. utrpel zlomeninu pravého vonkajšieho členku, v dôsledku čoho bol do 17. januára 1962 práce neschopný,

teda že z nedbanlivosti spôsobil inému ťažkú újmu na zdraví a činom porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona. Bol mu za to podľa § 224 ods. 2 tr. zák. uložený trest odňatia slobody na 6 (šesť) mesiacov, výkon ktorého mu bol s odvolaním sa na prijatú záruku ZO ROH pri podn. riad. RaJ Nové Zámky podľa § 58 ods. 1 písm. b) tr. zák. podmienene odložený a skúšobná lehota podľa § 59 ods. 1 tr. zák. bola stanovená na jeden rok.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona, podanú predsedom Najvyššieho súdu v prospech obvineného, uvedený rozsudok v celom rozsahu zrušil a obvineného uznal vinným trestným činom ublíženia na zdraví z nedbanlivosti podľa § 224 ods. 1 tr. zák. a odsúdil ho na trest odňatia slobody na 3 (tri) mesiace.

Podľa § 58 ods. 1 písm. b) tr. zák. výkon tohto trestu vzhľadom na prijatú záruku ZO ROH podn. riad. RaJ Nové Zámky podmienene odložil a skúšobnú lehotu podľa § 59 ods. 3 tr. zák. stanovil na 1 rok.

Z odôvodnenia:

Najvyšší súd preskúmal v zmysle § 267 ods. 1 tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia ako aj správnosť konania napadnutého rozsudku predchádzajúceho.

Najvyšší súd po hore uvedenom preskúmaní došiel k záveru, že spomínaným právoplatným rozsudkom bol porušený zákon v ustanovení § 224 ods. 2 tr. zák.

Trestným činom ublíženia na zdraví aj podľa § 224 ods. 2 tr. zák. bude uznaný ten páchatel, ktorý z nedbanlivosti spôsobí ťažkú újmu na zdraví preto, že porušil dôležitú povinnosť, ktorá mu okrem iného bola uložená podľa zákona.

U vodičov motorových vozidiel, ktorí majú účasť na ublížení na zdraví spôsobenom pri cestnej premávke, môže byť porušením takej dôležitej povinnosti uloženej im podľa zákona najmä porušenie predpisov vyhlášky Ministerstva vnútra č. 141/1960 Zb. Nie je však možné považovať za porušenie dôležitej povinnosti v zmysle ustanovenia § 224 ods. 2 tr. zák. akékoľvek porušenie ustanovenia citovanej vyhlášky Ministerstva vnútra. Musí ísť o porušenie takej povinnosti, ktoré pre svoju závažnosť v zmysle § 88 tr. zák. zvyšuje podstatne stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť. Pri hodnotení tohto stupňa nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť v zmysle § 88 tr. zák. musí súd prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, lebo len v takej súvislosti môže dôjsť k správne mu záveru, či ide o prípad spomínaný v § 88 tr. zák. Musí teda prihliadať nielen napr. na stav vozovky, dennú dobu, kedy k nehode došlo, viditeľnosť okolia, prehľadnosť alebo neprehľadnosť cesty kde k nehode došlo, charakteru miesta kde k nehode došlo (križovatka, tunel apod..) ale aj na chovanie ostatných účastníkov cestnej premávky. Musí teda prihliadať aj na prípadné spoluzavinenie poškodeného najmä v tom smere, či príčinou dopravnej nehody nebolo v prvom rade porušenie dôležitej povinnosti uloženej tomuto hore citovanou vyhláškou Ministerstva vnútra, takže porušenie predpisov o cestnej premávke zo strany obvineného len v menšej miere spoluzavinilo poranenie poškodeného.

Keby v danom prípade bol okresný súd takto postupoval, bol by musel dôjsť k záveru, že v súdenom prípade predovšetkým poškodený sám hrubým spôsobom porušil zákaz stanovený v § 10 ods. 6 písm. d) cit. vyhl. č. 141/1960 Zb.

Predbiehanie je podľa tohto ustanovenia zakázané, akonáhle dáva vodič vozidla idúceho vpredu znamenie o zmene smeru jazdy vľavo a ak nie je možné predbiehať vpravo podľa odseku 4. Podľa tohto ustanovenia je možné vozidlo odbočujúce vľavo predbehnúť vpravo len vtedy, ak nie je už pochybnosť o smere jeho jazdy. Zo zrovnania týchto dvoch ustanovení vyplýva, že vľavo nie je nikdy možné predbiehať vozidlo idúce vpredu, ak sú pochybnosti o smere jeho jazdy teda najmä vtedy, ak

toto vpredu idúce vozidlo dáva znamenie o zmene smeru jazdy vľavo.

Tak tomu bolo v danom prípade, lebo podľa súhlasných výpovedí všetkých osôb vypočutých v trestnom konaní, mal obvinený vysunutú smerovku vľavo už od toho času, ako predbiehal na pravej strane vozovky stojace autá a mal toto znamenie až do doby, kedy motocykel zo zadu narazil na bok autá riadeného obvineným. Ak mal poškodený motocyklista pochybnosti, či obvinený s autom skutočne chce zabočiť do ľava, alebo či len zabudol spustiť ľavú smerovku po predbehnutí už spomínaných stojacích aut, nemohol túto dopravnú situáciu riešiť ináč, ako upozorniť obvineného húkačkou, že chce predbiehať a aby teda išiel úplne do ľavej polovice tejto strany ulice a tak mu uvoľnil jej pravú stranu na predbiehanie v zmysle § 10 ods. 4 cit. vyhl., alebo aby spustil smerovku a tým odstránil pochybnosti o smere svojej ďalšej jazdy. Do toho času, kým obvinený neurobil niektoré z týchto opatrení, nebol poškodený motocyklista oprávnený predbiehať ani po ľavej ani po pravej strane auto riadené obvineným. Je teda zrejmé, že to bol predovšetkým poškodený sám, ktorý porušil dôležitú povinnosť stanovenú v cit. vyhláske za tým účelom, aby sa zabránilo dopravným nehodám pri predbiehaní motorových vozidiel, lebo skúsenosti ukazujú, že práve porušovanie predpisov stanovených pre predbiehanie je jednou z najčastejších príčin nehôd v cestnej premávke.

Keby sa bol teda poškodený správal podľa vyslovených predpisov hore citovanej vyhlášky, ktoré sa na neho v danom prípade vzťahovali, nebolo by vôbec došlo k zrážke jeho motocyklu s autom, ktoré riadil obvinený a nebolo by došlo k poraneniu poškodeného. Z toho však nie je možné dôjsť k záveru, že obvinený nemá na poranení poškodeného žiadnu vinu.

V danom prípade nechcel obvinený so svojim vozidlom odbočiť, ako je to nesprávne uvedené v napadnutom rozsudku v súhlase s obžalobou, ale chcel prejsť na druhú stranu Steinerovej ulice, aby sa po nej vrátil naspäť k mestu.

To vyplýva z jeho výpovedí tak v prípravnom konaní (č. 1. 3 p. v.) ako aj na hlavnom pojednávaní (č. 1 29 p. v.), že nepozná dobre Bratislavu a neskoro spozoroval, že ide špatnou cestou a že sa bude musieť vrátiť späť, aby sa dostal na Cukrovú ulicu. V takom prípade sa vzťahuje na riadiča, ktorý otáča, ustanovenie § 15 ods. 1 vyhl. Vodič smie otáčať a cúvať len vtedy, ak neohrozí ostatných účastníkov cestnej premávky a ak neobmedzí v jazde ostatná vozidlá.

V každom konkrétnom prípade musí teda vodič vozidla prispôbiť svoj spôsob otáčania vozidla rozmerom a štruktúrou vozovky, prípadne aj rozmerom svojho vozidla. Ak mu potom stav vozovky i rozmery vozidla dovoľujú, aby svojej povinnosti neohrožovať ostatných účastníkov cestnej premávky a neobmedzovať v jazde ostatné vozidlá v zmysle § 15 ods. 1 vyhl. č. 141/1960 Zb. dostal takým spôsobom jazdy, aký je v ustanovení § 11 ods. 3 cit. vyhl. predpísaný pre odbočovanie vľavo, splní svoju povinnosť v zmysle § 15 cit. vyhl., keď bude vozidlo riadiť spôsobom uvedeným v § 11 ods. 3 vyhl. č. 141/1960 Zb. V danom prípade, ako je to z celého dokazovania najmä však z plánu založeného na č. 1. 13, zrejme išlo o ulicu, ktorá má celkovú šírku asi 23 metrov, pričom vozovka určená pre premávku motorových vozidiel je na každej strane široká asi po 8 metroch a uprostred ulice je vyvýšené teleso pouličnej elektrickej dráhy v celkovej šírke asi 7 metrov. Auto, ktoré obvinený v danom prípade viedol, je dodávkové auto. Tak rozmery vozovky ako aj rozmery auta teda dovoľovali, aby v danom prípade obvinený viedol auto takým spôsobom, ako je to uvedené v ustanovení § 11 ods. 3 vyhl. č. 141/1960 Zb. Ak by totiž v takom prípade bol obvinený pred zajdením na spevnený prejazd cez vyvýšené drážne teleso, bol zašiel čo najďalej do ľava v pravej strane vozovky, dal v zmysle § 11 ods. 1 včas a zreteľne znamenie o zmene smeru jazdy a dal prednosť všetkým protiidúcim motorovým i nemotorovým vozidlám a električkám idúcim v obidvoch smeroch, bol by tým súčasne úplne splnil svoju povinnosť neohroziť v zmysle § 15 ods. 1 vyhl. č. 141/1960 Zb. ostatných účastníkov cestnej premávky a neobmedziť v jazde ostatné vozidlá a za prípadný náraz zo zadu idúceho motocyklu na ním riadené auto by nemohol byť trestne vôbec zodpovedný. Obvinený sa však zachoval len zčasti spôsobom uvedeným v ustanovení § 11 ods. 3 vyhl. č. 141/1960 Zb. Ako

vyplýva tak z jeho vlastnej výpovede, ako aj z výpovedí ostatných vypočutých osôb, a to poškodeného S. a tandemistu T., mal obvinený vyhodenu smerovku do ľava od chvíle, keď začal prechádzať na pravej strane stojace osobné autá, až do chvíle, keď do auta riadeného obvineným narazil motocykel, riadený poškodeným. Dal teda obvinený zavčasu znamenie o zmene smeru jazdy a bolo teda motocyklistovi v zmysle § 10 ods. 6 písm. d) vyhl. č. 141/1960 Zb. zakázané predchádzanie vľavo vôbec a vpravo až vtedy mu bolo dovolené predbehnúť, až by mu na to na pravej strane vozovky ostávalo dostatok miesta. Obvinený plniac ďalšiu časť povinnosti uvedenej v § 11 ods. 3 vyhl. č. 141/1960 Zb., že totiž dal prednosť v jazde električke idúcej tým istým smerom, spomalil trochu rýchlosť jazdy ním riadeného vozidla. Nesplnil však aj ďalšiu časť povinnosti uvedenej v § 11 ods. 3 vyhl. č. 141/1960 Zb., lebo nezašiel čo najďalej doľava v pravej polovici vozovky. O tom, v ktorej časti vozovky obvinený po tej, keď minul stojace autá, nie sú vykonané dôkazy jednoznačné. Podľa zápisnice o výpovedi obvineného v prípravnom konaní išiel tento asi v strede vozovky (čím je zrejme mienený stred tej časti ulice, ktorý sa nachádzal vpravo od vyvýšeného telesa elektrickej dráhy). Na hlavnom pojednávaní vypovedal tak, že keď predbiehal prvé stojace auto, už sa okrem vyhodenie blinkru na ľavej strane auta súčasne zaradil aj do ľavej polovice vozovky a v čase nárazu bol asi 1 meter od jej ľavého okraja. Vozidlo bolo ešte v rovnej polohe, iba predné kolesá boli trochu vytočené do ľava. Keď bola potom predostretá obvinenému zápisnice o jeho výpovedi pred Verejnou bezpečnosťou, kde je uvedené, že obvinený sa nezaradil podľa predpisu do ľavého okraja vozovky, ale išiel asi v strede vozovky, vysvetľoval to tak, že pred Verejnou bezpečnosťou nevypovedal, lebo tam vypovedal rovnako ako pred súdom, lenže tam mu nebolo umožnené namaľovať plánok miesta zrážky tak, ako pred súdom. Tento plánok obvineným vlastnoručne namaľovaný je založený vo spise. Na ňom zakreslil obvinený 6 stojacích aut jednak pred zpevneným prechodom cez vyvýšené teleso električky, jednak aj za týmto prechodom a auto ním riadené nakreslil v ľavej polovici tejto časti ulice, ale pritom nie až pri ľavom okraji tejto časti ulice, ale skôr asi 2 metre od tohto ľavého okraja.

Bol teda záver napadnutého rozsudku o vine obvineného trestným činom ublíženia na zdraví z nedbanlivosti aj podľa § 224 ods. 2 tr. zák. nesprávny. Bolo preto potrebné vysloviť, že týmto právoplatným rozsudkom bol porušený zákon v ustanovení § 224 ods. 2 tr. zák.

Keďže ide o porušenie zákona v neprospech obvineného, bolo potrebné napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušiť. Keďže však doteraz vykonané dokazovanie dovoľuje záver, že aj obvinený svojím zisteným konaním spoluzavinil ťažkú újmu na zdraví, bolo možné podľa § 271 tr. por., aby Najvyšší súd v obžalobe proti obvinenému ihneď rozhodol a uznal tohto vinným trestným činom ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 tr. zák., lebo zistené konanie obvineného má všetky zákonné znaky spomínaného trestného činu tak isto, ako má aj všetky zákonné znaky trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 tr. zák. z r. 1950, ktoré ustanovenie bolo účinné v čase spáchania trestného činu. Keďže však sadzba na trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 tr. zák. z r. 1950 bola stanovená pri treste odňatia slobody na tri mesiace až dva roky, zatiaľ čo sadzba trestu odňatia slobody stanovená na trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 tr. zák. je až na dva roky, teda bez dolnej hranice tejto trestnej sadzby, je v zmysle § 16 ods. 1 veta za stredníkom tr. zák. pre obvineného priaznivejšie, ak sa jeho zistená trestná činnosť posúdi podľa § 224 ods. 1 tr. zák.

Pri úvahe trestu, ktorý sa má vymerať, prihliadol Najvyšší súd na to, že obvinený pochádza z úradníckej rodiny, sám absolvoval priemyselnú školu a po vykonaní základnej vojenskej služby nastúpil ako vodič auta a neskôr sa stal majstrom údržbárskeho strediska v RaJ. Prihliadol ďalej aj na to, že obvinený je dosiaľ beztrestný a aj ináč žil riadnym životom pracujúceho človeka, mal veľmi dobrú pracovnú morálku a v októbri 1961 bol vyhodnotený ako vzorný pracovník. Prihliadol potom Najvyšší súd aj na to, že zrážku motocykla s autom riadeným obvineným do značnej miery zavinil aj poškodený, ktorý auto riadené obvineným predbehol proti výslovnému zákazu, uvedenému v § 10 ods. 6 písm. d) vyhl. č. 141/1960 Zb.

Nakoniec Najvyšší súd prihliadol aj na záruku, ktorú za obvineného prevzala podľa prípisu zo 16.

januára 1962 členská schôdza ROH pri RaJ, podnikové riaditeľstvo Nové Zámky. S prihliadnutím ku všetkým týmto okolnostiam ako aj k povahe zranenia, ktoré obvinený spoluzavinil, považoval Najvyšší súd za primeraný vine obvineného trest odňatia slobody, vymeraný pri dolnej hranici trestnej sadzby, uvedenej v § 224 ods. 1 tr. zák., pričom považoval za možné tento trest podmiennečne odložiť a stanoviť podľa ustanovenia § 59 ods. 1 tr. zák. prípustnú skúšobnú lehotu.